

Československá obec legionářská, strážce odkazu TGM

Dámy a pánové, vážení přítomní

scházíme se zde pravidelně každý druhý rok, vždy okolo výročí hrdinských bojů československých hraničářů, sdružených v jednotkách Stráže obrany státu, proti nacistickým bojůvkám v pohnutém září roku 1938. Tyto jednotky byly složeny především z příslušníků finanční stráže, četnictva, státní policie a vojenských posil. Zřízeny byly vládním nařízením číslo 270/1936 Sb., k jejich hlavním úkolům patřila ochrana neporušitelnosti státní hranice, nedotknutelnosti území republiky a spolupůsobení při ochraně veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti. Tento ozbrojený sbor, ač tak rozmanitý svým složením, stmelovala láska k Masarykově republice, ke státu, který jeho příslušníci opravdu pokládali za svůj a za nejlepší, jaký dosud měli. Za svůj ho pokládali také proto, že ho sami pomohli vybojovat. Ať už totiž patřili ke kterékoliv složce tvořící jednotky SOS, šlo často buď o bývalé legionáře, jedno zda ruské, francouzské, italské, či srbské, nebo o mladé lidi, kteří byli vychováni v legionářské tradici. Legionáře a jejich boj za státní samostatnost ctili a pokládali za vzor pro sebe a pro své jednání.

Ale nejen nedotknutelnost státních hranic hájili v roce 1938 legionáři. Také určitou státní ideu, kterou jsme si zvykli nazývat masarykovskou humanitní demokracií. Humanita je česky lidskost, a na té byla budována první Československá republika a její demokratické zřízení, její instituce, její praktická denní politika včetně politiky sociální. A nic na tom nemění fakt, že zdaleka ne vše z představ zakladatelů státu se podařilo realizovat. Jak také, když jim k tomu bylo dopřáno pouhých dvacet let! Ani nám se po více než dvaceti létech, a s neskonale větším množstvím prostředků, připomenu jen ty stovky miliard, které k nám proudí z Evropské unie, a o kterých si mohli naši předkové jen nechat zdát, nepodařilo realizovat vše, co jsme si na listopadových náměstích v roce 1989 představovali a slibovali. Nejednou to dokonce vypadá, jako bychom se vraceli zpět před tyto zlomové okamžiky. A je to možná i proto, že se málo řídíme politickým odkazem Masarykovým. A to přesto, že Masarykem šermujeme napravo, nalevo, přesto, že na leckteré radnici bychom našli desku s jeho citátem o tom, že demokracie není jen státní formou, ale že je i metodou veškerého politického života, že je názorem na život. Ačkoliv tento a další Masarykovy výroky leckdy drmolíme jako otčenáš, ve skutečnosti jsme schopni stvrdit legitimitu kdejakého svinstva, když se k tomu svinstvu přihlásí nějaká zmatená většina. Většina snadno manipulovatelná demagogy, kteří chytré využívají, že ta většina nemá vlastní názor, nemá hlubší představu nejen o mechanismech, ale hlavně o ideálech demokratického státu. I proto, že k tomu nebyla vedena a vychovávána.

A tito demagogové začínají útočit právě na ty ideály, které také tady, v okolí Horní Světlé bránili hraničáři a legionáři před 72 roky. Zase začínají šířit odporné teorie o nerovnosti ras, které k nám z nacistického rozhlasu vyřvávali jejich ideologičtí inspirátoři v roce 1938, o tom, že lidskost je slabost, zase slyšíme pohrdlivé odsudky „pseudohumanismu.“ Zase začínají útočit proti obyčejné lidskosti, proti solidaritě se slabšími a znevýhodněnými, štvou proti sobě jednotlivé sociální skupiny, rozněcují napětí ve společnosti, aby je pak využili pro své politické cíle. A nejen to. Oni se dopouštějí i násilných činů, nikoliv nepodobných násilí nacistických bojůvek z doby, na něž tu dnes vzpomínáme. A nejsmutnější na tom je, že tentokrát se tak nechovají agresivní propagandou zfanatizovaní příslušníci německé menšiny, nýbrž Češi. Aspoň tedy podle jazyka, kterým mluví. Češi, kterým zřejmě nikdo neřekl, že i je nacistická ideologie pokládala za podřadnou rasu, ze které malá, pečlivě „vyselektovaná“ část

měla být v nejlepším případě poněmčena, většina ostatních ale buď deportována kamsi do pustin mimo Evropu nebo rovnou vyhubena.

Dámy a pánové, vážení přítomní, kdo jiný, než českoslovenští legionáři, reprezentovaní Československou obcí legionářskou, kdo jiný než tito, věřím, strážci odkazu zakladatele našeho státu Tomáše Garigue Masaryka by měli proti tomuto znepokojivému dění vystoupit? Vystoupit se vsí rázností proti tu zjevným, tu méně nápadným, o to však nebezpečnějším snahám postupně přeměnit náš přese všechno demokratický stát na něco, co by již jeho zakladatel nepoznal a čeho by se zhrozil? Vystoupit s rázností stejnou, s jakou hraničáři bránili Masarykovu republiku a její ideály humanitní v roce 1938? Dalo by to další, nový a aktuální smysl i vzpomínkovým setkáním u pomníku hraničářů, jako je to dnešní.

Syn našeho prvního prezidenta Jan Masaryk se jednou vyjádřil, jak by se asi v roce 1938 zachoval jeho otec:

„Tatínek by po Mnichovu řekl - tož budeme sedlat...“

předneseno na hraničním přechodu Horní Světlá-Waltersdorf
25.září 2010

PhDr. Miroslav Hudec